

Rapport

Rapport over een klacht over het Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant uit Tilburg.

Datum: 15 maart 2011

Rapportnummer: 2011/094

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant, vestiging Tilburg, uitvoering heeft gegeven aan de beschikking van de rechtbank Breda van 13 juli 2006, waarbij zijn kinderen onder toezicht van Bureau Jeugdzorg zijn gesteld met onder meer als doel te werken aan een positiever vaderbeeld. Verzoeker klaagt er in dit kader over dat Bureau Jeugdzorg:

niet tijdig een persoonlijkheidsonderzoek bij de kinderen heeft laten uitvoeren;

zijn zorgen over de kinderen niet serieus heeft genomen;

feiten heeft verdraaid waardoor hij richting zijn kinderen als de 'boeman' is weggezet;

niet om een verlenging van de ondertoezichtstelling heeft gevraagd terwijl slechts één van de vier doelen van de ondertoezichtstelling waren behaald.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

De heer V. en mevrouw B. kregen samen twee kinderen: zoon X werd geboren in 1994 en dochter Y in 1996. In juni 2005 gingen de heer V. en mevrouw B. uit elkaar. De Raad voor de Kinderbescherming startte daarop op verzoek van de rechtbank Breda een omgangsregeling tussen de heer V. en zijn kinderen. Ook stelde de Raad een onderzoek in naar de wenselijkheid van een ondertoezichtstelling. Tijdens een proefcontact bij de Raad op 16 februari 2006 gaven de kinderen aan dat ze de heer V. niet meer wilden zien. De heer V. meldde hen dat hij dat zou accepteren. Op 7 juni 2006 bracht de Raad naar aanleiding van het onderzoek een rapport uit, waarin het een ondertoezichtstelling adviseerde en verder stelde dat voor de rust van de kinderen een (tijdelijke) opname in een pleeggezin nodig was. Het raadsrapport meldde dat mevrouw B. niet mee ging in dat advies en dat zij de kinderen aan hulp onttrok.

De kinderrechtter sprak vervolgens op 13 juli 2006 een ondertoezichtstelling uit over de kinderen. Het rapport van de Raad en de uitspraak van de kinderrechtter noemden persoonlijke hulpverlening aan de kinderen, rust in het gezin, het verkrijgen van een positiever vaderbeeld en het herstellen van contact van de kinderen met hun vader als de voornaamste doelstellingen voor de ondertoezichtstelling. Gedurende de ondertoezichtstelling verbeterde de situatie waarin de kinderen zich bevonden, maar de kinderen stonden nog altijd niet open voor contact met hun vader. In februari 2008 had Bureau Jeugdzorg contact met de thuisbegeleidster van de zorgverlenende instelling Thebe, die in het gezin van mevrouw B. actief was. Deze meldde dat een verlenging van de ondertoezichtstelling wat haar betreft niet meer noodzakelijk was. In diezelfde maand

gaf de schoolmaatschappelijk werker van de school van X en Y aan dat het op school 'aardig' ging met hen.

Op 28 februari 2008 zag de heer V. X en Y weer in het kader van de omgangsregeling.

X en Y vroegen de heer V. bij die gelegenheid om uit hun leven te verdwijnen. De heer V. besloot na overleg met de omgangsbegeleider van stichting Kompaan om in het belang van de kinderen de omgang te stoppen.

Kort daarop meldde de gezinsvoogd de heer V. dat hij erover dacht om mevrouw B. te verzoeken om een persoonlijkheidsonderzoek bij de kinderen te laten uitvoeren. Centrale vraag zou dan zijn of en in hoeverre de ontwikkeling van de kinderen werd geremd door een loyaliteitsprobleem. Na intern overleg besloot Bureau Jeugdzorg echter om af te zien van een persoonlijkheidsonderzoek. Bureau Jeugdzorg verwachtte dat mevrouw B. en de kinderen niet gingen meewerken aan het onderzoek en dat een onderzoek niet zou bijdragen aan een herstel van het contact tussen de heer V. en zijn kinderen.

Op 16 mei 2008 vroeg Bureau Jeugdzorg de heer V. hoe hij tegenover een verlenging van de ondertoezichtstelling stond. Hij gaf aan dat hij kon instemmen met een verlenging. Bureau Jeugdzorg nam echter op dezelfde dag de beslissing om de ondertoezichtstelling te beëindigen en bracht de heer V. daar direct van op de hoogte. Ook Thebe concludeerde op 26 mei 2008 dat de kinderen zich op sociaal en emotioneel gebied positief ontwikkelden en dat er een veilig leefklimaat voor de kinderen was bereikt.

Op 12 juli 2008 werd de ondertoezichtstelling beëindigd, met instemming van de Raad. De heer V. was het niet eens met de wijze waarop Bureau Jeugdzorg de ondertoezichtstelling had uitgevoerd en beëindigd en diende een klacht in. Op 30 januari 2009 oordeelde de klachtencommissie van Bureau Jeugdzorg de klacht van de heer V. dat onvoldoende was ondernomen om te komen tot een positief vaderbeeld, deels gegrond. Naar de mening van de klachtencommissie hadden Bureau Jeugdzorg en de gezinsvoogd teveel aangesloten bij het bestaande gezinssysteem. De klachtencommissie was van mening dat eerder een persoonlijkheidsonderzoek had kunnen worden ingezet, om te beoordelen hoe het daadwerkelijk ging met de kinderen. De klachten van de heer V. dat hij onvoldoende informatie had gekregen van Bureau Jeugdzorg over de ontwikkelingen van de kinderen, dat de gezinsvoogd onvoldoende naar hem had geluisterd en hem te weinig aandacht had gegeven, werden ongegrond verklaard.

Omdat de heer V. niet tevreden was met de klachtbehandeling door Bureau Jeugdzorg, diende hij op 23 februari 2009 een klacht in bij de Nationale ombudsman.

Verzoeker serieus nemen

1. De heer V. voelde dat Bureau Jeugdzorg niet naar hem wilde luisteren en hem niet serieus nam. De heer V. had alleen contact met de gezinsvoogd als hij de gezinsvoogd

zelf belde. Wanneer de heer V. zijn gedachten over de ondertoezichtstelling uitte naar de gezinsvoogd toe, reageerde deze volgens hem instemmend maar deed vervolgens niets. Meerdere malen droeg de heer V. tevergeefs personen aan die verbetering konden brengen in de situatie waarin de kinderen zich bevonden, zoals de huisarts en medewerkers van stichting Kompaan.

2. Bureau Jeugdzorg kon zich echter niet vinden in de stelling van de heer V. dat Bureau Jeugdzorg zijn zorgen over zijn kinderen niet serieus had genomen. De gezinsvoogd had er volgens Bureau Jeugdzorg binnen de mogelijkheden alles aan gedaan om tot een omgangsregeling te komen en te werken aan een positief vaderbeeld bij de kinderen. Hij had steeds geprobeerd om zaken bespreekbaar te maken, zowel met de heer V. als met mevrouw B. Verder had hij gesprekken gevoerd met de kinderen en hen persoonlijk kado's en kaartjes namens de heer V. overhandigd. De gezinsvoogd kon echter weinig uitrichten omdat X en Y geen enkele behoefte hadden om mee te werken aan het herstel van het contact met hun vader.

3. Bureau Jeugdzorg meldde dat het te allen tijde het belang van een kind voorop stelt. Dit kan in de praktijk betekenen dat een ouder voor zijn of haar gevoel benadeeld wordt, of zoals in dit geval, dat een positief verlopend contact tussen ouder en kinderen niet gerealiseerd kan worden. Tevens speelde voor Bureau Jeugdzorg mee dat binnen de Nederlandse rechtsstaat een kind als het ouder wordt, medezeggenschap heeft over zaken als omgang met een vader of moeder. Kinderen in de leeftijd van 12 en 13 jaar oud zijn niet meer te dwingen tot omgang.

Persoonlijkheidsonderzoek

4. De heer V. was van mening dat een persoonlijkheidsonderzoek inzicht had kunnen geven in de psychische gesteldheid van de kinderen en hoe zij werkelijk over hun vader dachten, los van hun uitingen hierover binnen het gezin van mevrouw B. Volgens de heer V. ging het na het beëindigen van de ondertoezichtstelling verkeerd met zijn zoon X, en had dit voorkomen kunnen worden als de persoonlijkheidstest was afgenomen en de ondertoezichtstelling was verlengd.

5. Volgens Bureau Jeugdzorg was het persoonlijkheidsonderzoek niet meer noodzakelijk omdat de kinderen op school goed functioneerden en moeder in huis een acceptabele opvoedingssituatie had gecreëerd. Wel had Bureau Jeugdzorg meer zicht willen krijgen op de loyaliteitsproblematiek bij beide kinderen jegens hun vader, omdat het voelde dat moeder niet helemaal zuiver omging met de relatie tussen de heer V. en zijn kinderen. Bureau Jeugdzorg vond het echter onnodig om enkel daarvoor een persoonlijkheidsonderzoek aan te vragen. Het was immers reeds helder dat de kinderen klem zaten tussen hun vader en moeder. Bovendien kon het persoonlijkheidsonderzoek voor de kinderen een belasting vormen.

De ondertoezichtstelling

6. De heer V. kon alleen via de ondertoezichtstelling informatie over zijn kinderen verkrijgen. Hij begreep niet dat Bureau Jeugdzorg de ondertoezichtstelling niet had verlengd terwijl het wist dat de meerderheid van de doelen niet of slechts ten dele behaald waren. Bovendien hoorde de heer V. in het schooljaar 2008-2009 van de school van zijn kinderen dat het juist helemaal niet goed ging met zijn kinderen. Zoon X werd in april 2009 voor onbepaalde tijd van school gestuurd en verbleef tijdelijk in een crisisopvang. De heer V. vroeg Bureau Jeugdzorg om hulp, maar Bureau Jeugdzorg reageerde daar volgens hem niet op.

7. Bureau Jeugdzorg meldde dat het in deze zaak niet om een verlenging van de ondertoezichtstelling had gevraagd omdat de kinderen zich op sociaal en emotioneel vlak positief ontwikkelden. Het ontbreken van contact tussen de heer V. en zijn kinderen alleen was voor Bureau Jeugdzorg onvoldoende reden om de ondertoezichtstelling te verlengen. Het is namelijk de visie van Bureau Jeugdzorg om in de hulpverlening het kind centraal te plaatsen en niet de ouders.

Het verdraaien van feiten

8. De heer V. betreurde dat Bureau Jeugdzorg zijn handelingen in een kwaad daglicht stelde terwijl het geen aandacht besteedde aan het niet meewerken van zijn ex-partner.

Tijdens het kennismakingsgesprek tussen de heer V. en de gezinsvoogd van zijn kinderen, had de gezinsvoogd al tegen de heer V. gezegd dat het raadsrapport 'niet in zijn voordeel was'. Bureau Jeugdzorg deed vervolgens naar de kinderen toe voorkomen alsof de heer V. de kinderen uit huis wilde laten plaatsen. Volgens de heer V. had niet hij, maar Bureau Jeugdzorg dit juist geadviseerd. Bureau Jeugdzorg deed volgens de heer V. in haar verslagen voorkomen alsof de heer V. op eigen initiatief de omgangsregeling had beëindigd. Hij had dat echter in het belang van de kinderen gedaan, in samenspraak met de medewerkers van stichting Kompaan. De heer V. meende dat Bureau Jeugdzorg door deze opmerkingen en door de opmerkingen in de afsluitrapportage over het aandeel van de heer V. in het mislukken van het herstel van het contact, de schuld voor het eigen falen bij hem probeerde te leggen. Bureau Jeugdzorg herkende de klachten van de heer V. over het verdraaien van feiten niet.

Recente ontwikkelingen

9. De heer V. meldde dat zijn dochter inmiddels bij hem woont. Volgens de heer V. had haar school een melding gedaan van mishandeling. De heer V. gaf daarnaast aan dat zijn zoon sinds een jaar in een gezinsvervangend tehuis woont. De heer V. had Bureau Jeugdzorg eerder al gemeld dat het niet goed ging met zijn kinderen, maar Bureau Jeugdzorg nam hem daarin volgens hem niet serieus. Bureau Jeugdzorg meldde hem nu

dat hij bij hen kon aankloppen als hij hulp nodig had. In de praktijk kon Bureau Jeugdzorg naar zijn mening echter niets voor hem betekenen, omdat toestemming van de moeder van de kinderen altijd noodzakelijk was om iets te bereiken.

Beoordeling

Het herstel van de relatie tussen ouder(s) en kind vormt nogal eens een speerpunt in de bemoeienis van Bureau Jeugdzorg met een gezin. Het belang van de ouder is daarbij uiteraard heel belangrijk, maar ook bij de poging tot herstel van de relatie staat bij Bureau Jeugdzorg het belang van de kinderen altijd voorop.

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat medewerkers van een overheidsinstantie met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit uitgangspunt geldt ook voor medewerkers van instanties die overheidstaken verrichten, zoals Bureau Jeugdzorg. Dit houdt in voor medewerkers van jeugdzorginstellingen die zorg dragen voor kinderen die onder toezicht zijn gesteld dat zij hun denken en doen laten bepalen door het besef dat zij de eerstverantwoordelijke zijn voor de kinderen (en hun belangen). Daarnaast dienen zij ook de ouders ondanks het verlies van een deel van hun verantwoordelijkheid ten opzichte van de kinderen behoorlijk te behandelen en te betrekken bij beslissingen rond de kinderen zolang dat niet in tegenspraak is met de belangen van de kinderen. Dit houdt tevens in dat die jeugdzorginstelling op professionele wijze de problemen die opgelost dienen te worden, aanpakt.

Het stopzetten van de (pogingen tot) omgang met zijn kinderen is tot tweemaal toe de eigen keuze van de heer V. geweest. Die keuze was mede door de houding van zijn kinderen bepaald en ook hij liet zich daarbij leiden door het belang van de kinderen.

Bureau Jeugdzorg kan geen ijzer met handen breken. Er is gekeken of met name omwille van herstel van de omgang een persoonlijkheidsonderzoek haalbaar was en zou bijdragen aan een oplossing. Daarin is een uitgebreide afweging gemaakt. Die afweging is voor verzoeker destijds negatief uitgevallen, maar was kennelijk in het belang van de kinderen het beste, omdat het hen goed ging. Ook om die reden is de ondertoezichtstelling niet verlengd. Er is niet gebleken dat Bureau Jeugdzorg op deze punten fouten heeft gemaakt of tekort is geschoten. De gedraging is in zoverre behoorlijk.

Waar het in die tijd wel aan heeft ontbroken, wat in ieder geval niet naar voren is gekomen, is een plan van aanpak om de relatie tussen de kinderen en hun vader te verbeteren. De contacten tussen Bureau Jeugdzorg en de heer V. blijken voornamelijk te hebben bestaan uit het op de hoogte houden van verzoeker van de situatie en het doorgeven van zijn boodschappen en kado's aan zijn kinderen. Bureau Jeugdzorg had reeds bij het begin van de ondertoezichtstelling een mening over het aandeel van de heer V. in de problematiek van zijn kinderen. Na het niet verlengen van de ondertoezichtstelling legde Bureau

Jeugdzorg een deel van de verantwoordelijkheid voor het mislukken van het herstel van het contact met zijn kinderen bij de heer V. zelf.

In dit geval was het maken en uitvoeren van een structureel plan en het actief betrekken van de heer V. daarbij op zijn plaats geweest om te trachten een toch heel belangrijke doelstelling van de ondertoezichtstelling te verwezenlijken. Ook een onbevooroordeelde houding naar de heer V. toe was daarbij essentieel. In zoverre was de opstelling van Bureau Jeugdzorg verre van professioneel. Het was dan ook begrijpelijk dat de heer V. zich niet serieus genomen voelde door Bureau Jeugdzorg. De gedraging is op deze punten dan ook niet behoorlijk vanwege strijd met het vereiste van professionaliteit.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Bureau Jeugdzorg uit Tilburg, is:

niet gegrond ten aanzien van het niet verlengen van de ondertoezichtstelling en

het niet tijdig uitvoeren van een persoonlijkheidsonderzoek;

gegrond ten aanzien van het verdraaien van feiten en het niet serieus nemen van de zorgen van verzoeker, wegens strijd met het professionaliteitsvereiste.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Onderzoek

Op 23 februari 2009 ontving de Nationale ombudsman een klacht over een gedraging van de Stichting Bureau Jeugdzorg te Tilburg.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het bestuur van de Stichting Bureau Jeugdzorg, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Stichting Bureau Jeugdzorg verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de Stichting Bureau Jeugdzorg te Tilburg en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Bureau Jeugdzorg deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift met bijlagen van 23 februari 2009;
2. Reactie van de gezinsvoogd van Bureau Jeugdzorg van 4 november 2009;
3. Reactie van Bureau Jeugdzorg met bijlagen van 23 november 2009;
4. Reactie van verzoeker van 19 april 2009;
5. Reactie van Bureau Jeugdzorg op aanvullende vragen, met bijlagen, van 31 mei 2010;
6. Reactie verzoeker op verslag van bevindingen van 3 maart 2011.

Achtergrond

1. Artikel 254 lid 1 Burgerlijk Wetboek

"Indien een minderjarige zodanig opgroeit, dat zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid ernstig worden bedreigd, en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar is te voorzien, zullen falen, kan de kinderrechter hem onder toezicht stellen van een stichting als bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg."

2

2009.01825

de Nationale ombudsman